

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi yleistukea koskevaksi lainsäädännöksi

Johdanto

Sosiaali- ja terveysministeriö pyytää lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi yleistukea koskevaksi lainsäädännöksi.

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi yleistukilaki. Yleistuki olisi uusi työttömän työnhakijan perustoimeentuloa turvaava etuus. Yleistuki olisi tarveharkintainen.

Peruspäivärahaa ja työmarkkinatukea koskeva sääntely työttömyysturvalaissa ehdotetaan kumottavaksi. Työttömyysetuuksien rahoituksesta annettua lakia ehdotetaan muutettavaksi yleistukilaista ja peruspäivärahaa koskevista muutoksista johtuen.

Työvoimapalveluiden järjestämisestä annettua lakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että työvoimaviranomaisen järjestämien työnhakukeskustelujen sisältöä ja järjestämistapaa muutettaisiin työttömyyden pitkittyessä. Lisäksi työvoimapalveluiden järjestämisestä annettuun lakiin tehtäisiin yleistukilain säätämisestä ja työttömyysturvalain muuttamisesta johtuvat muutokset.

Esityksessä ehdotetaan, että yleistuen toimeenpanosta vastaisi Kansaneläkelaitos. Yleistuen myöntäisi ja maksaisi Kansaneläkelaitos. Työvoimaviranomainen tai KEHA-keskus antaisi Kansaneläkelaitokselle työvoimapolitiittisen lausunnon yleistuen maksamisen työvoimapolitiittisista edellytyksistä.

Lisäksi esityksessä ehdotetaan muutettavaksi eräitä muita lakeja työttömyysturvalain muuttamisesta ja ehdotetusta yleistukilaista johtuvien muutosten vuoksi. Nämä muutokset olisivat pääosin teknisiä.

Hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle syksyllä 2025. Muutosten ehdotetaan tulevan voimaan 1.2.2026.

Työ- ja elinkeinoministeriö on valmistellut muutoksia työnhakijan palveluprosessiin. Toteutuessaan nämä muutokset vaikuttaisivat myös yleistuen saajalle järjestettävään palveluprosessiin. Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle työnhakijan palveluprosessin ja työnvälityspalveluiden kehittämistä koskevaksi lainsäädännöksi on ollut lausuttavana Lausuntopalvelussa 10.2.-28.3.2025 (<https://www.lausuntopalvelu.fi/FI/Proposal/Participation?proposalId=0c994c03-ab7e-496a-969c-f9982883506e>).

Yleistuella on kiinteä yhteys työttömän palveluprosessin toimeenpanoon. Yleistuen valmistelussa on huomioitu työ- ja elinkeinoministeriössä valmisteilla olevan työvoimapolveluiden kehittämistä koskevan hallituksen esityksen tavoitteet.

Työ- ja elinkeinoministeriö on valmistellut muutoksia työttömyysturvallaissa säädettyihin niin sanottuihin työttömyysturvaseuraamuksiin. Toteutuessaan nämä muutokset vaikuttaisivat myös yleistuen saajalle asetettaviin korvauksettomiin määräaikoihin ja työssäolovelvoitteisiin. Luonnos työttömyysturvaseuraamuksia koskevaksi hallituksen esitykseksi ja tätä esitystä koskeva lausuntopyyntö on Lausuntopalvelussa (<https://www.lausuntopalvelu.fi/FI/Proposal/Participation?proposalId=25ab4111-a010-419d-a2f7-6ed2d37d4ebd&proposalLanguage=da4408c3-39e4-4f5a-84db-84481bafc744>).

Tausta

Tausta Pääministeri Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelman mukaan hallitus toteuttaa perusturvan uudistuksen, joka parantaa työnteon kannattavuutta, sujuvoittaa sosiaaliturvaa ja yksinkertaistaa etuuksia sosiaaliturvakomitean välimietinnön tekemät suositukset ja selvitykset huomioiden. Uudistuksen tavoitteena on aikaansaada yksi yleistuki sisältäen perusosan elämiseen, asumisosan asumiseen ja harkinnanvaraisen osan viimesijaiseksi turvaksi.

Tavoitteet

Yhteen perusturvaetuuteen siirrytään vaiheittain tukien määräytymisperusteita yhdistämällä. Työttömyyden ajan perustoimeentulon turvaaminen yhdellä etuudella sujuvoittaa sosiaaliturvaa.

Vastausohjeet vastaanottajille

Annetut lausunnot ovat julkisia ja ne julkaistaan lausuntopalvelussa sekä hankkeen sivuilla.

Annetut lausunnot otetaan huomioon hallituksen esityksen viimeistelemisessä.

Lausunnot pyydetään jättämään ensisijaisesti lausuntopalvelu.fi –palveluun. Tarvittaessa lausunnon voi toimittaa sähköisesti osoitteeseen: kirjaamo.stm@gov.fi tai postitse osoitteeseen: Sosiaali- ja terveysministeriö, PL 33, 00023 VALTIONEUVOSTO.

Saatteessa pyydetään mainitsemaan asianumero VN/10556/2024 ja STM035:00/2024.

HUOM! Lausuntoa ei tarvitse lähettää erikseen sähköpostitse tai postitse, jos vastaaja vastaa lausuntopalvelun kautta.

Aikataulu

Lausunnot pyydetään toimittamaan viimeistään 19.6.2025 mennessä.

Valmistelijat

Lisätietoja lausuntopyynnöstä antavat

Neuvotteleva virkamies Eeva Vartio, STM, puh. 0295 163 108

Johtava asiantuntija Anna Aaltonen, TEM (palveluprosessi, työtarjoukset, työnhakuvelvollisuus)

Erityisasiantuntija Toni Ruokonen, TEM (palveluprosessi, työtarjoukset, työnhakuvelvollisuus, vaikutusarviot)

Hallitusneuvos Timo Meling, TEM (työttömyysturva)

Sähköpostiosoitteet: etunimi.sukunimi@gov.fi

Linkit

<https://stm.fi/hanke?tunnus=STM035:00/2024>

<https://stm.fi/sv/projekt?tunnus=STM035:00/2024>

Liitteet:

[Luonnos hallituksen esitykseksi yleistukea koskevaksi lainsäädännöksi.pdf](#)

[Utkast till regeringens proposition med förslag till lagstiftning om allmänt stöd.pdf](#)

Jakelu:

Akaan kaupunki

Akava

AKI-liitot ry

Alajärven kaupunki

Alavieskan kunta

Alavuden kaupunki

Ammattiliitto Jyty ry

Ammattiliitto Pro ry

Asikkalan kunta

Askolan kunta

Auran kunta

Eduskunnan oikeusasiamiehen toimisto

Elinkeinoelämän keskusliitto EK

Eläketurvakeskus

Eläkevakuuttaja Keva

Enonkosken kunta

Enontekiön kunta

Espoon ja Kauniaisten työllisyysalue

Etelä-Hämeen työllisyysalue

Eteläisen Keski-Suomen työllisyysalue

Etelä-Karjalan hyvinvointialue
Etelä-Karjalan työllisyysalue
Etelä-Kymenlaakson työllisyysalue
Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue
Etelä-Satakunnan työllisyysalue
Etelä-Savon hyvinvointialue
Eurajoen kunta
Euran kunta
Evijärven kunta
Finanssivalvonta
Forssan kaupunki
Haapajärven kaupunki
Haapaveden kaupunki
Hailuodon kunta
Halsuan kunta
Haminan kaupunki
Hangon kaupunki - Hangö stad
Hankasalmen kunta
Hanko-Inkoo-Raaseporin työllisyysalue
Harjavallan kaupunki
Hartolan kunta
Hattulan kunta
Hausjärven kunta
Heinolan kaupunki
Heinäveden kunta
Helsingin kaupunki - Helsingfors stad
Helsingin työllisyysalue
Hirvensalmen kunta
Huittisten kaupunki
Humppilan kunta
Hyyrynsalmen kunta
Hyvil Oy
Hyvinkään kaupunki
Hämeenkyrön kunta
lin kunta
litin kunta
Ikaalisten kaupunki
Ilmajoen kunta
Ilomantsin kunta
Imatran kaupunki
Inarin kunta
Ingå kommun - Inkoon kunta
Into Ry
Isojoen kunta
Isokyrön kunta
Itä-Uudenmaan hyvinvointialue
Jakobstad - Pietarsaaren kaupunki
Janakkalan kunta
Joensuun kaupunki
Jokioisten kunta
Joroisten kunta

Joutsan kunta
Julkisalan koulutettujen neuvottelujärjestö JUKO
Julkisen alan unioni JAU
Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL
Juukan kunta
Juupajoen kunta
Juvan kunta
Jyväskylä-Muuramen työllisyysalue
Jyväskylän kaupunki
Jämijärven kunta
Järvenpään kaupunki
Kaarinan kaupunki
Kaavin kunta
Kainuu-Koillismaa työllisyysalue
Kainuun hyvinvointialue
Kalajoen kaupunki
Kangasalan kunta
Kangasniemen kunta
Kankaanpään kaupunki
Kannonkosken kunta
Kannuksen kaupunki
Kansaneläkelaitos
Kanta-Hämeen hyvinvointialue
Karijoen kunta
Karkkilan kaupunki
Karstulan kunta
Karvian kunta
Kaskisten kaupunki - Kaskis stad
Kauhajoen kaupunki
Kauhavan kaupunki
Kauniaisten kaupunki - Grankulla stad
Kaustisen kunta
KEHA-keskus
Keiteleen kunta
Kemijärven kaupunki
Kemin kaupunki
Keminmaan kunta
Kempeleen kunta
Kerava-Sipoo työllisyysalue
Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue
Keski-Pohjanmaan työllisyysalue
Keski-Savon työllisyysalue
Keski-Suomen hyvinvointialue
Keski-Uudenmaan hyvinvointialue
Keski-Uudenmaan työllisyysalue
Keuruun kaupunki
Kihniön kunta
Kimitoö kommun - Kemiönsaaren kunta
Kinnulan kunta
Kirkkohallitus
Kirkkonummen, Vihdin ja Siuntion työllisyysalue

Kirkon alat ry
Kirkon työmarkkinalaitos
Kiteen kaupunki
Kiuruveden kaupunki
Kivijärven kunta
Kokemäen kaupunki
Kolarin kunta
Konneveden kunta
Kontiolahden kunta
Korsholm kommun - Mustasaaren kunta
Korsnäs kommun
Kouvola työllisyysalue
Kristinestad - Kristiinankaupunki
Kronoby kommun - Kruunupyyn kunta
Kuhmoisten kunta
Kuhmon kaupunki
Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat KT
Kuntayhtymä Kymppi
Kuopion työllisyysalue
Kuortaneen kunta
Kurikan kaupunki
Kustavin kunta
Kuusamon kaupunki
Kymenlaakson hyvinvointialue
Kyyjärven kunta
Kärkölan kunta
Kärsämäen kunta
Lahden työllisyysalue
Laihian kunta
Laitilan kaupunki
Lapin hyvinvointialue
Lapinjärven kunta - Lapträsk kommun
Lapinlahden kunta
Lappajärven kunta
Lapuan kaupunki
Larsmo kommun - Luodon kunta
Laukaan kunta
Lemin kunta
Lempäälän kunta
Leppävirran kunta
Lestijärven kunta
Liedon kunta
Lieksan kaupunki
Limingan kunta
Liperin kunta
Lohja-Karkkilan työllisyysalue
Lohjan kaupunki - Lojo stad
Loimaan kaupunki
Lopen kunta
Loviisan kaupunki - Lovisa stad
Luhangan kunta

Lumijoen kunta
Luumäen kunta
Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto
Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
Läntisen Pirkanmaan työllisyysalue
Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto
Maatalousyrittäjien eläkelaitos Mela
Malax kommun - Maalahden kunta
Marttilan kunta
Maskun kunta
Merijärven kunta
Merikarvian kunta
Meri-Lapin työllisyysalue
Miehikkälän kunta
Mikkelin seudun työllisyysalue
Muhoksen kunta
Multian kunta
Muonion kunta
Muuramen kunta
Mynämäen kunta
Myrskylän kunta - Mörskom kommun
Mäntsälän kunta
Mänttä-Vilppulan kaupunki
Mäntyharjun kunta
Naantalin kaupunki
Nakkilan kunta
Nivalan kaupunki
Nokian kaupunki
Nousiaisten kunta
Nuorisoala ry
Nurmeksen kaupunki
Nurmijärven kunta
Nykarleby stad - Uusikaarlepyyn kaupunki
Närpes stad - Närpiön kaupunki
Oikeuskanslerin virasto
Oikeusministeriö
Opetus- ja kulttuuriministeriö
Opetushallitus
Orimattilan kaupunki
Oripään kunta
Oriveden kaupunki
Oulaisten kaupunki
Oulun seudun työllisyysalue
Outokummun kaupunki
Padajoen kunta
Paimion kaupunki
Paltamon kunta
Pargas stad - Paraisten kaupunki
Parikkalan kunta
Parkanon kaupunki
Pedersöre kommun - Pedersören kunta

Pelkosenniemen kunta
Pellon kunta
Perhon kunta
Petäjäveden kunta
Pieksämäen kaupunki
Pielaveden kunta
Pietarsaaren työllisyysalue
Pihtiputaan kunta
Pirkanmaan hyvinvointialue
Pirkkalan kunta
Pohjanmaan hyvinvointialue
Pohjanmaan työllisyysalue
Pohjois- ja Itä-Lapin työllisyysalue
Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalue
Pohjois-Karjalan hyvinvointialue
Pohjois-Karjalan työllisyysalue
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue
Pohjois-Savon hyvinvointialue
Polvijärven kunta
Pomarkun kunta
Pornaisten kunta
Porvoon seudun työllisyysalue
Posion kunta
Pudasjärven kaupunki
Pukkilan kunta
Punkalaitumen kunta
Puolangan kunta
Puumalan kunta
Pyhtään kunta - Pyttis kommun
Pyhäjoen kunta
Pyhäjärven kaupunki
Pyhännän kunta
Pyhärannan kunta
Päijät-Hämeen hyvinvointialue
Päijät-Hämeen työllisyysalue
Pälkäneen kunta
Pöytyän kunta
Raahen työllisyysalue
Raision kaupunki
Rantasalmen kunta
Ranuan kunta
Raseborg stad - Raaseporin kaupunki
Rautalammin kunta
Rautavaaran kunta
Rautjärven kunta
Reisjärven kunta
Ristijärven kunta
Rovaseudun työllisyysalue
Ruokolahden kunta
Ruoveden kunta
Ruskon kunta

Rääkkylän kunta
Saamelaiskäräjät
Saarijärven kaupunki
Sallan kunta
Salon työllisyysalue
Satakunnan hyvinvointialue
Satakunnan työllisyysalue
Sauvon kunta
Savitaipaleen kunta
Savonlinnan työllisyysalue
Savukosken kunta
Seinäjoen, Ilmajoen ja Isonkyrön työllisyysalue
Sievin kunta
Siikaisten kunta
Siikajoen kunta
Siikalatvan kunta
Siilinjärven kunta
Simon kunta
Sipoon kunta - Sibbo kommun
Siuntion kunta - Sjundeå kommun
Soinin kunta
Someron kaupunki
Sonkajärven kunta
Sosiaali- ja terveysalan neuvottelujärjestö Sote ry
Sosiaali- ja terveysalan neuvottelujärjestö Sote ry
Sosiaaliturva-asioiden muutoksenhakulautakunta
Soste Suomen sosiaali ja terveys ry
Sotkamon kunta
STTK
Sulkavan kunta
Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry
Suomen Kuntaliitto
Suomen ortodoksinen kirkko
Suomen yrittäjät ry
Suomussalmen kunta
Suonenjoen kaupunki
Suupohjan työllisyysalue
Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund r.f.
Sysmän kunta
Säkylän kunta
Taipalsaaren kunta
Taivalkosken kunta
Taivassalon kunta
Tammelan kunta
Tampereen seudun työllisyysalue
Tapaturmavakuutuskeskus
Terveysten ja hyvinvoinnin laitos
Tervolan kunta
Tervon kunta
Teuvan kunta
Tietosuojavaltuutetun toimisto

TI. Kosken kunta
Tohmajärven kunta
Toholammin kunta
Toivakan kunta
Tornion kaupunki
Tunturi-Lapin ja Pellon työllisyysalue
Tuomioistuinvirasto
Turun työllisyysalue
Tuusniemen kunta
Tuusulan kunta
Tyrnävän kunta
Työ- ja elinkeinohallinnon valtakunnallinen yhdistys THHL ry
Työ- ja elinkeinoministeriö
TyöHäme
Työllisyysrahasto
Työttömien Keskusjärjestö ry
Työttömyyskassojen yhteisjärjestö
Ulosottolaitos
Ulvilan kaupunki
Urjalan kunta
Utajärven kunta
Utsjoen kunta
Uuraisten kunta
Uusikaupunki
Vaalán kunta
Vakuutusosikeus
Valkeakosken kaupunki
Valtioneuvoston kanslia
Valtiovarainministeriö
Vammaisfoorumi ry
Vantaan ja Keravan hyvinvointialue
Vantaan työllisyysalue
Varkauden kaupunki
Varsinais-Suomen hyvinvointialue
Vehmaan kunta
Verohallinto
Vesannon kunta
Vesilahden kunta
Vetelin kunta
Vieremán kunta
Vihdin kunta
Viitasaaren kaupunki
Vimpelin kunta
Virolahden kunta
Virtain kaupunki
Vörå kommun - Vöyrin kunta
Yhteistoiminta-asiamiehen toimisto
Ylitornion kunta
Ylivieska, Kalajoki, Nivala -työllisyysalue
Ylä-Savon työllisyysalue
Ylöjärven kaupunki

Ypäjän kunta
Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet
Ålands landskapsregering
Ähtärin kaupunki

Lausunnonantajan lausunto

Palaute pyydetään esittämään alla olevan jaottelun mukaisesti.

1. Yleistä lausuttavaa esityskokonaisuudesta

2. Esityksen vaikutukset

- Lausuttavaa esityksen vaikutuksista kotitalouksiin
- Lausuttavaa esityksen vaikutuksista toimeenpanijoihin
- Lausuttavaa esityksen muista vaikutuksista

3. Lakiehdotukset

Yleistukilaki

- Lausuttavaa yleistukilain yleisistä säännöksistä (1 luku)
- Lausuttavaa yleistuen saamisen työvoimapolitiittisista edellytyksistä (2 luku)
- Lausuttavaa yleistuen määräytymisperusteista (3 ja 4 luvut)
- Lausuttavaa yleistuen toimeenpanosta ja muutoksenhausta (5 ja 6 luvut)
- Lausuttavaa yleistuen tietojen saamista ja luovuttamista koskevista ehdotuksista (7 luku)
- Lausuttavaa yleistuen rahoituksesta (8 luku)
- Lausuttavaa yleistukilain ehdotetusta voimaantulosta (9 luku)

- Muuta lausuttavaa ehdotetusta yleistukilaista

Laki työttömyysturvalain muuttamisesta

- Lausuttavaa peruspäivärahaa koskevien säännösten kumoamista koskevasta ehdotuksesta
- Lausuttavaa työmarkkinatukea koskevien säännösten kumoamista koskevasta ehdotuksesta
- Muuta lausuttavaa työttömyysturvalakiin ehdotetuista muutoksista

Laki työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain muuttamisesta

- Lausuttavaa yleistuen saajalle järjestettävien työnhakukeskusteluiden jaksosta
- Lausuttavaa yleistuen saajalle järjestettävien työnhakukeskusteluiden sisällöstä
- Muuta lausuttavaa työvoimapalveluiden järjestämislakiin ehdotetuista muutoksista

Laki työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain muuttamisesta

Laki työttömyyskassalain muuttamisesta

Laki yleisestä asumistuesta annetun lain 12 §:n 2 momentin muuttamisesta

Laki eräiden kansaneläkeindeksiin ja elinkustannusindeksiin sidottujen etuuksien ja rahamäärien indeksitarkistuksista vuosina 2024–2027 annetun lain muuttamisesta

Laki sairausvakuutuslain muuttamisesta

Laki Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuuksista annetun lain muuttamisesta

Laki takuueläkkeestä annetun lain 19 §:n muuttamisesta

Laki kansaneläkelain muuttamisesta

Laki työntekijän eläkelain muuttamisesta

Laki yrittäjän eläkelain muuttamisesta

Laki maatalousyrittäjän eläkelain 32 ja 46 §:n muuttamisesta

Laki merimieseläkelain muuttamisesta

Laki julkisten alojen eläkelain muuttamisesta

Laki työtapaturma- ja ammattitautilain 141 §:n muuttamisesta

Laki maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain 97 §:n muuttamisesta

Laki asumisperusteisesta sosiaaliturvasta rajat ylittävissä tilanteissa annetun lain 7 §:n muuttamisesta

Laki kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain muuttamisesta

Laki maatalousyrittäjien lomituspalvelulain 4 §:n muuttamisesta

Laki työllistymisen monialaisesta edistämisestä annetun lain 7 §:n muuttamisesta

Laki kotoutumisen edistämisestä annetun lain muuttamisesta

Laki elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten kehittämis- ja hallintokeskuksesta annetun lain 3 a §:n muuttamisesta

Laki työsopimuslain 12 luvun 3 §:n muuttamisesta

Laki merityösopimuslain 12 luvun 3 §:n muuttamisesta

Laki kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta annetun lain 45 §:n muuttamisesta

Laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 2 ja 31 a §:n muuttamisesta

Laki tuloverolain 93 §:n muuttamisesta

Laki evankelis-luterilaisen kirkon viranhaltijasta annetun lain 60 §:n muuttamisesta

Laki opintotukilain 6 §:n muuttamisesta

Laki valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä annetun lain 20 ja 21 §:n muuttamisesta

Laki ulosottokaaren muuttamisesta

Laki oikeudenkäynnistä vakuutusosoikeudessa annetun lain 6 §:n muuttamisesta

4. Muuta lausuttavaa

Siika-aho Liisa
Sosiaali- ja terveysministeriö

Marjamäki Tarja
Sosiaali- ja terveysministeriö